

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۱۱/۲۳

واحد فقیري

د ژینوا کانفرانس، د سولي هڅي

او د افغان منورينو مسولیت

ټاکل سوي ده چي د نومبر پر ۲۷ او ۲۸ باندي د سويس د ژینوا په ښار کي د افغانستان د سولي په اړه یو ستر بین المللي کانفرانس تشکیل سي. د دې کانفرانس اساسي هدف به د افغانستان د سولي په اړه د نړیوالي ټولني همبرغي او همکاري وي. ټاکل سوي ده چي پدې کانفرانس کي به د کابل رژیم د پخوا په شان د اداري فساد، ښه حکومتوالي، او شفافو انتخاباتو کاذبي ژمني هم وکړي. خو اصلي ټکی دا دی چي د ژینوا کانفرانس د مسکو فورمټ په مقابل کي یو عکس العمل دی، او د متحده ایالاتو د دپلوماسی ناکامي او وارخطايي ښيي.

د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزارت د ژینوا د کانفرانس اعلان د نومبر پر ۸ مه وکړ، مانا د مسکو د بین المللي کانفرانس څخه فقط یوه ورځ مخکي. د مسکو کانفرانس د امریکا خارجه وزارت له څو کلني ټنډه خوب څخه راوښ کړ، او سمدستي ئي اعلان وکړ چي د ژینوا د کانفرانس د سبمالولو چاري به د امریکا د خارجه وزارت د مرستيالي مېرمن ایس ویلز په غاړه وي. د امریکا د بهرنیو چارو د وزارت دا عکس العمل دا ښيي چي د مسکو فورمټ د امریکا لټ دپلوماتان سخت وار خطا کړي دي، او اوس غواړي چي د دې بین المللي رسوايي مخه ونیسي.

ځکه د مسکو کانفرانس دا وښوده چي روسیه غواړي د افغان د سولي ابتکار په خپل لاس کي واخلي، او غواړي چي امریکا په خپله لوبه کي ماته کړي. یو ستر بین المللي شرم ور واړوي. ټول عالم پدې ښه پوهېږي چي په افغانستان کي امریکا لوبه شروع کړي ده، خو پدې مسابقې کي د مسکو ور گډېدل، د امریکا د تمبلي دپلوماسی لپاره واقعا د خجالت خبره ده.

خیر په هر صورت، د نومبر پر ۸ مه د امریکا د بهرنیو چارو وزارت په عجله اعلان وکړ چي خلیلزاد به سيمي ته استوي. افغانستان، قطر، او نورو ملکونو ته د خلیلزاد وروستي سفرونه ټول پر دې دلالت کوي چي د مسکو کانفرانس د واشنګټن لپاره یو ستر دپلوماتیکي پېغور او محرک سو.

په عین حال کي، د ژینوا د نامه سره اکثره افغانان ښه پوره بلديت لري. په ۱۹۸۸ کي په همدې ښار کي د ژینوا د کانفرانسونو په نتیجه کي له افغانستانه د شوروي د قواوو د وتلو فیصله وسوه. هله خلیلزاد د امریکا د دپلوماتیک ټیم یو ځوان غړي وو. دغه راز، خلیلزاد د بن په کانفرانس کي هم د امریکا د دپلوماتیک ټیم یو مشر غړی وو چي په نتیجه کي د افغانستان لپاره یوه داسي ناکامه او مضره سیاسي لاره غوره سوه چي نن سبا د امریکا د بي عزتی او مطلقې ماتې سبب سوي ده.

د مسکو، قطر، کابل، او ژینوا له غونډو څخه دا په ډاگه څرگندېږي چي امریکا د افغانستان څخه د وتلو په حال کي ده، او غواړي چي د خپلو قواوو د خروج لپاره په اصطلاح یوه د ورو پزه جوړه کړي.

اوس نو، پدې برخه کي افغان مستقل منورین او نخبه گان څه کولای سي؟ د افغان مدني ټولني وظیفه او مسولیت څه دی؟ څرنگه باید د افغانانو له ملي گټو څخه دفاع سوي؟ څرگنده خبره دا ده چي د اول ژینوا په مذاکراتو کي د افغان ملت رشتین استازي نه ول، او هله د ملگرو ملتونو په وساطت په ۱۹۸۲ کي د پاکستان او کابل رژیم د استازو تر مینځ خبري شروع سوي، او بالاخره په کال ۱۹۸۸ کي یوه داسي نتیجه تر لاسه سوه چي سراسر د افغانان په زیان تمامه سوه، او فقط د شوروي د اشغال د ختمولو سبب سوه.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولی

لدي تاريخي اشتباهاتو څخه يو د عبرت درس دا دی چې هر هغه ملت چې خپل برخليک د خارجيانو په لاس ورکړي، هغه ولس به بالاخره پنبېمانه سي. د سختو مشکلاتو سره به مخامخ سي. او په آينده کې به له سترو سياسي چلچلونو سره مخامخ وي.

لنډه دا چې دا د افغان مستقلو منورينو او نخبه گانو وظيفه ده چې له تاريخ څخه پند واخلي، او دېته اجازه ور نه کړي چې بيا له يو غاره څو ځله وچيچل سي.

له عيني شرايطو څخه داسې بنکاري چې امريکا او خليلزاد غواړي چې يو کړت بيا د ژنيوا او بن ناکامي او زيانمني تجربې تکرار کړي. د افغان ولس برخليک د امريکا په حمايت د مافيا باسانو او چاقبرانو ته تسليم کړي. د افغان ولس برحقه غوښتنې نادیده ونيسي، او صرف خپله تاريخي ماته ماست مالي کړي.

افغان منورينو ته زما سپارښت دا دی چې پدې برخه کې بي تفاوته پاته نه سي. د ژنيوا د کانفرانس مخکې د ځينو غونډو او کانفرانسونو په ترڅ کې خپلې اندېښنې څرگندي کړي، او پر افغان ولس باندي رغ وکړي چې د عمل وخت رارسېدلی دی.